

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IV](#)[Item Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 03 : De Genio](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 03 : De Genio

Auteurs : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :



[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[35\] : De Genio](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IV

Ce document est une version augmentée de :



[Mythologia, Venise, 1567 - IV, 03 : De Genio](#)

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IV



[Mythologie, Lyon, 1612 - IV, 03 : Du Genie](#)

est une traduction de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IV



[Mythologie, Paris, 1627 - IV, 04 : Du Genie](#)

est une transformation de ce document

[Afficher la visualisation des relations de la notice.](#)

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Document : "Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 03 : De Genio".

Auteur(s) de la notice : Équipe Mythologia.

Éditeur : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 02/05/2024 sur la plate-forme EMAN :

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Format in-8

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination p. 295-298

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques et historiques [Génie](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 28/04/2023

quam rem expressit Virgilius lib. 2. ubi Hector Aeneas Penates Deos ita commendat:

*Sacra suaq; tibi commendat Troia Penates.
Hos cape fatorum comites, hic mania quare:
Magna pererrato statues qua denique ponto.
Sic ait: et manibus dattas, Vestamq; potentem,
Aeternumq; effert adytis penetralibus ignem.*

Hæc si quis recte consideret, nihil aliud esse Penates Deos existimabit, quam elementa ipsa, penes quæ nati sumus. Qui enim Apollinem & Neptunum Penates putarunt, nonne duo generationis principia Deorum nomine appellarunt, cum ex humore tanquam materia, & à calore tanquam artifice ad formam euocante, omnia nascantur? humor enim foeminae, calor maris vice fungitur in rebus naturæ. His meritò Vestam comitem addiderunt, tanquam condensandi corporis, quod gignitur, fundamentum. Quod idem sensisse videntur illi qui corporis generationem elementis concedunt, & animi vim de coelo deducunt, ut illi superiores, qui Iouem, Iunonem, Minervam, ac Vestam censuerunt. Finxerunt nonnulli adolescentes duos esse Penates, qui sedentes pilam utrinque tenerent: qui quidem nihil aliud esse putabant, quam propriam singulorum fortunam atque eventus, cum penes nos nascerentur. Hos Penates vocarunt & magnos Deos, & bonos, & potentes, quod penes illos universam humanæ vitæ moderationem singulorumque esse arbitrarentur. Horum Deorum imagines quæ forent apud ciuitatum principes aut apud Reges, rerum universarum ciuitatum tutelam credebantur habere: at quæ foret apud priuatos, priuatarum domorum: quippe cum omnia serie quadam fatorum gubernari & seruari crederentur: quam etiam Genium nominarunt, quare nunc dicamus de Genio.

De Genio. CAP. III.

ENIMVERO Genius Iouis & Terræ filius fuisse dicitur, ut asserit Pausanias in Achaicis. Hic sine foeminae congressu à semine Iouis in terram per somnum profuso natus esse dicitur, figura quidem humana, sed ambiguo sexu, quem postea Agdistem appellarunt. Huic cum sacra fieret ab antiquis flores complures humi spargebantur, vinumque illi in pateris offerebatur, ut innuit Horatius in secundo Epistolarum:

Tellurem porco, Sylvarum lacte psabunt,

Floribus & Genio Genium memorem brevis aui.

Inter arbores fuit platanus dicata Genio: atque crediderunt singulos homines, statim atque nati fuissent, dæmones duos habere, alterum malum, alterum bonum, quorum nos sub tutela essemus, quos ambos Genios vocarunt, & putarunt nobiscum esse natos. Eius formam descripsit Pausanias in prioribus Eliacis, atque ait quo tempore vnus ex Vlyssis sociis à Temessensibus captus fuit, illos iullos fuisse per assiduas patrie calamitates vnā ē virginibus, quæ esset formosissima, vouere quotannis manibus eius socij Vlyssis. cum verò Euthymus ille, qui septuagesimam quintam olympiadem pugillatu vice- rat, eo accessisset, ac postulans in templum fuisset admissus, puellæ misericordia ductus, & eius amore præterea inflama- tus, quæ sese illi nuptui concessum iri promiserat, si eius virtu- te liberata fuisset ac euasisset periculum: fertur sumptis armis cum Genio eius socij Vlyssis cæsi, qui tunc illi apparuit, dimi- casse. at Genius denique victus non solum extra mœnia Te- messensium, sed etiam extra Temessensium agrum profugis- se dicitur, tandemq; se in mare demersisse. dicitur is fuisse co- lore vehementer atro, reliqua forma magnopere formidabi- li, ac pelle lupina, vt aiunt, apparebat amictus.

¶ Dictus est autem Genius, vt placuit Latinis, à gignendo, vel quia nobiscum gignatur, vel quia illi procreandorum cura diuinitus commissâ putaretur. Hic creditur nobis clam nunc suadens, ntunc dissuadens, vniuersam vitam nostram guber- nare, esseque mentis & voluntatis nostræ propè moderator. Nam existimantur Genij dæmones rerum, quas voluerint nobis persuadere, spectra & imagines sibi tanquam in specu- lo imprimere, quod illis facillimum sit. In quæ spectra cum anima nostra clam respexerit, illa sibi veniunt in mentem, quæ si ratione perpendantur, tum recta sit animi deliberatio. At si quis posthabita ratione malorum spectrorum & visorum du- ctu feratur, ille in multos errores incurrat necesse est, si spe- ctra fuerint, præcipuè à malignis dæmonibus oblata. Ita mul- ti sunt supra modum libidinosi, aut crudeles, aut auari, quæ omnia ad Genium referuntur. Inde factum est vt ita Socrati- cus crediderit Euclides, & Plato de Socratis dæmone consulto- re mentionem fecerit sæpius. Quod verò Genius demon fue- rit,

rit, testatur Plutarchus, qui illum Bruto per noctem apparuisse scribit ita in eius vita: ὁ δὲ συνθεσυχόμενος ἐτι καὶ σκοπῶν πρὸς ἑαυτὸν, ἵδεναι αἰδιόδι κάτινας εἰσεύτος. ἀπεβλήσας δὲ πρὸς τὴν εἰσοδόν, ἐρεῖ δὲ τὴν καὶ ἀμύμοντον ὅτιν ἐκ φύλου σώματος καὶ φοβερῶν, καὶ πᾶσι παρὶς τοῖς αὐτοῖς, τολμήσας δὲ ἐρεῖσαι, τίς ποτ' ὦν (καὶ) ἀνθρώπων ἢ θεῶν, ἢ τι βουλόμαις ἤκας ὡς ἡμεῖς ὑποφθίσ- γαδι καὶ ἡ αὐτῶν ἰοφάσμα, ὅς τοι ὦ βροῦτι δαίμων κακός· ὅτι δὲ μακρὴν καὶ λίαν πόνον. καὶ ὁ βροῦτος οὐ διαταραχθεὶς, ὅτι σμα, ἔ- πει ἀρσενίδι τος δὲ αὐτοῦ, τοὺς παῖδας ἐκείλ' μὴτε ἀκούσας τὴν φωνήν, μήτ' ἰδὲν ἔ- λαν φασκέντων. Itaque, cum quiddam fecum ratiocinaretur, visus est sibi ingrediens quendam ad se respexisse: quare oculis ad ingressum conversus mon- strasam quandam & horrendam formam aspexit, qua si- lentio sibi postea affuit. Hanc interrogare ausus est Bru- tus, & qui inquit hominum es, aut Deorum? aut quid tibi vis? cur ad nos venisti? ad qua submurmurans illa forma, Tuus sum, inquit, ὁ Brute malus Genius, me videbis postea in Philippis. Tū Brutus minimè exterritus, Videbo respon- dit. Cum verò is demon euannisset, pueros ad se intro voca- vit Brutus, qui nullam neq; vocem se audivisse, neq; quid- quam vidisse responderunt. Alii igitur crediderunt elemen- torum symmetriam, quæ corpora humana ac vivencia omnia conservaret, Genii nomine fuisse vocatam. Alii occultam vim planetarum, qua ad singulas res gerendas impellimur. Nam demones illi primùm Geruli, deinde Genii vocati sunt. Neque verò homines solùm Genios habere credebantur, sed etiā plan- tæ, & ædificia, & loca, ut in his ait Virgilius libro septimo:

*Sic deinde effatus, frondenti temporar amo
Implicat: & Geniumque loci, primamque Deorum
Tellurem, Nymphasque, & adhuc ignota precatur
Flumina.*

Sed quoniam symmetria elementorum mores pro sua boni- tate in nobis imprimit, quod etiam putatur vis siderum effice- re, illud inuito Genio facimus, quod ab alia externa necessita- te, & non sponte facimus. Defraudamusq; Genium, vel illi in- dulgemus, cum iucunda voluntati nostræ subtrahimus, vel con- cedimus. Dixerunt Genio frontē præcipuè esse dicatam, quo- niam illa pars pletunque indicio est an inuiti, vel sponte quid

faciamus : & an lati simus , vel tristes . Ac de Genio satis , nunc dicamus de Laribus .

De Laribus .

CAP. IIII.

AT Laribus diuersa à Penatibus & à Geniis origo fuisse traditur : nam fama est è furtiuo Mercurii Laræque Almonis filiz concubitu Lares geminos fuisse genitos . quia cum Lara Iouis adulteria Iunoni indicasset , Iupiter iratus illi linguâ præcidit , & ad infernam paludem relegauit : quam cum Iouis mādato eò deduceret Mercurius , in itinere compressit , ex quo nati creduntur ij dæmones , qui Lares sunt vocati . Id significauit Ouid . lib . 2 . Fastorum in his :

*Iupiter intumuit : quæque est non Vsa modeste ,
Eripit hunc linguam , Mercuriumque vocat .
Duc hanc ad manes , (locus ille silentibus aptus)
Nympha sed inferna Nympha paludis , erit .
Inssa Iouis sunt , accepit lacum euntes .
Dicitur illa duci tum placuisse Deo .
Vim parat hic , Vultu pro verbis illa precatur ,
Et frustra mutonstitur ore loqui .
Fitq ; grauius geminorq ; parit , qui compita seruant ,
Et Vigilant nostra semper in ade Lares ,*

Hanc Larani , siue vt alij dixerunt , Larundā , nonnulli Maniam etiam appellarunt : cui vnā cum Laribus compitalia ex oraculi responso sacra fiebant : atq ; pueri apud Romanos pro familiarum salute immolabantur . Nam credita est Mania siqua pericula familijs imminerent , ea depellere cum fuisset expiata . Sequētibus postea temporibus apud eosdem Romanos aliorum papauerumq ; capitibus pro pueris immutato ritu sacrificarum fuit . Credebantur ab antiquis hi dæmones curā habere compitorum & ciuitatum , vt patuit è superioribus carminibus Ouid . Erant his demonibus canes præterea , veluti etiam Dianæ , dicati , quia communes familiarum custodes putabantur : quibus etiam focus erat consecratus , existimabanturque tanquam penates domorum curam habere , quos etiā esse penates quidam crediderunt . quare effectum vt Laris nomine focum & vniuersam domum vocauerint . Alij agrorum custodes esse Lares censuerunt , vt ait Tibullus in 1 . lib . Elegiarum ;

Per